Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000243412

Datum
1 juni 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
AZ, JenV en DenB

Bijlage(n)
2

Aan Minister van BZK
Van CZW

nota

Oplegnota Kamerbrief grondwetsagenda 2026

Aanleiding

Op 6 mei jl. hebt u een gesprek gehad met CZW over de lopende grondwetswijzigingen. Daarbij is afgesproken om voorafgaand aan het commissiedebat Grondwet en democratische rechtsstaat (update: staat op 25 juni a.s., maar wordt mogelijk nu verplaatst naar een nader te bepalen datum. Op 24 juni vindt dan wel het plenair debat over de staat van de rechtsstaat plaats) een brief aan beide Kamers te verzenden waarin de agenda voor grondwetswijzigingen wordt beschreven. Met deze brief wordt tevens invulling gegeven aan de toezegging die u bij uw kennismaking met de commissie BiZa van de Eerste Kamer hebt gedaan, nl. om de Kamer voor de zomer te informeren over de vervolgstappen ten aanzien van de drie grondwetsvoorstellen die raken aan de positie van de Eerste Kamer (de "Remkes"-voorstellen).
Om te verzekeren dat de brief op tijd is voor het commissiedebat, zou deze uiterlijk 11 juni a.s. moeten worden verzonden (dan kan hij in de procedurevergadering van 18 juni nog aan de agenda van het CD worden toegevoegd).

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde brieven aan de Eerste en Tweede Kamer en met de verzending ervan, mede namens de minister van JenV en de staatssecretaris van JenV.

Kern

Deze brief laat zien dat het kabinet werkt aan een aantal grondwetsvoorstellen waarmee de democratische rechtsstaat en het parlementair stelsel worden versterkt. U legt uit dat het weliswaar niet eenvoudig is om de Grondwet te wijzigen, maar dat het tegelijk belangrijk is dat de Grondwet mee kan bewegen met gewijzigde omstandigheden en nieuwe inzichten.

Vanwege de medeverantwoordelijkheid van de bewindspersonen van JenV voor de voorstellen over constitutionele toetsing en de vervolging van ambtsdelicten van Kamerleden en bewindspersonen, ligt het in de rede om de brieven mede namens hen te verzenden. Deze brieven worden daarom tegelijk aan hen voorgelegd met het advies om in te stemmen met verzending.

Toelichting

In de brief benadrukt u dat de zware wijzigingsprocedure van de Grondwet helpt om de democratische rechtsstaat weerbaarder te maken. Het moet echter niet onmogelijk zijn om de Grondwet te wijzigen en dit gebeurt ook geregeld. Vervolgens schetst de brief de stand van zaken bij zes onderwerpen waarover de regering grondwetswijzigingen in voorbereiding heeft of die al bij het parlement aanhangig zijn.

Tijdens het gesprek met CZW op 6 mei jl. hebt u aangegeven dat in deze brief kan worden aangekondigd dat het onderwerp verkiezingsgeschillen wordt meegenomen bij de evaluatie van de gemeenteraads- en Tweede Kamer-verkiezingen, mede naar aanleiding van de gebeurtenissen in Gorinchem. Eind 2026 zal de Kamer dan nader worden geïnformeerd over de hoofdlijnen van een verbeterde geschilbeslechting, die naar verwachting een grondwetswijziging zal vergen.

Bij de "Remkes"-voorstellen kondigt u aan dat u eerst verder wilt gaan met de behandeling in de Tweede Kamer van het terugzendrecht van de Eerste Kamer. Dit betekent dat de verdere behandeling van de andere twee voorstellen (die al bij de Eerste Kamer liggen) wordt aangehouden totdat ook het terugzendrecht bij de Eerste Kamer ligt.

Proces
Op 18 juni a.s. is er een procedurevergadering van de vaste commissie BiZa van de Tweede Kamer. Als de brief op 11 juni wordt verzonden, kan deze nog op de agenda voor het debat gezet worden.

Binnenkort wordt mogelijk besloten over de indiening van de grondwetsvoorstellen over de incompatibiliteit van Kamerlid en bewindspersoon (artikelen 57 en 57a Grondwet). U wordt geadviseerd om de brief hierop niet te laten wachten. U kunt recente ontwikkelingen op dat vlak melden in het commissiedebat van 25 juni. [Update: de Ministerraad heeft op 19 juni ingestemd met het aanbieden van de wetsvoorstellen aan de afdeling Advisering van de RvS].

Krachtenveld
De conceptbrieven zijn ambtelijk afgestemd met AZ en JenV. In de huidige vorm is behandeling in de MR niet noodzakelijk omdat er geen nieuw beleid in staat.

Communicatie
Deze brief en het debat op 25 juni kunnen aanleiding zijn om ook iets op het gebied van communicatie te doen (bijv. een interview). U wordt hierover nader geadviseerd door de directie Communicatie i.s.m. CZW.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief aan de Tweede Kamer	Concept
2	Brief aan de Eerste Kamer	Concept

Onze referentie
2026-0000243412

Datum
1 juni 2026